

## POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

---

Autor práce: **Karin Klingerová**, studijní obor Regionální geografie

název posuzované práce: **Hlučínsko: regionálně geografická studie**

---

### Formální splnění zadání práce:

Zadání práce bylo splněno, dodržen je i přibližný rozsah práce a její vybavení přílohami.

### Obsahová úroveň práce:

Práce je především kompilací existující literatury. Úroveň jednotlivých částí je rozdílná.

Metodologická část práce trpí přehnanou popisností, chybí citační aparát (asi nejde o metody, které by autorka sama vymyslela, od koho je ale převzala?) a v některých případech není uveden obecný postup, ale pouze jeho aplikace na konkrétní data bakalářské práce. Např. určitě není obecně pravda, že „Bazický index nám udává stav počtu obyvatel daného roku v procentech oproti roku 1869“ (str. 8). Některé tyto popisy navíc neodpovídají způsobu, jakými bylo s daty pracováno v samotné práci („Řetězový index udává stav potu obyvatel daného roku v procentech *oproti zkoumanému roku předchozímu*“ (str. 9) – přitom v Tab. 3 aplikováno na nestejně dlouhá intercenzální období). Oddílu by také prospělo širší využití matematických vzorců a symbolů, slovní popis je místy mírně absurdní (str. 9: „*Hmú se (sic!) vypočetla jako součet zemřelých za pět let (dva roky pro poslední období) děleno střední stav obyvatel za pět let (dva roky) krát 1000 děleno pěti (dvěma).*“)

Oddíl věnovaný fyzickogeografické charakteristice je v práci spíše formálně, nejsou z něj následně vyvozeny žádné závěry. Přehlednosti by jistě prospěly lokalizační mapky, zejména u menších vodních toků, geomorfologických celků a chráněných území je občas obtížné si přesně zjistit jejich polohu.

Poměrně kontroverzní je oddíl věnovaný historii, chybí citace v textu, nelze odlišit, které myšlenky jsou převzaty a které vyslovuje autorka „za sebe“, navíc si některá místa vzájemně odporují. Pravděpodobně zestručněním delšího textu vznikly značné časové i logické mezery v textu o vývoji po 2. světové válce, který je téměř na hranici parodie.

Poměrně dobře je zpracován oddíl o obyvatelstvu a hospodářství oblasti, většinou má podobu popisu statistických dat, který neobsahuje závažnější metodologické chyby nebo desinterpretace.

Bohužel vynaložené úsilí a nashromážděný materiál nevedl k vyslovení jasných a srozumitelných závěrů. Kapitola „Závěr“ naopak čtenáři předložená fakta částečně desinterpretuje (na str. 33: „*Z uvedené tabulky vidíme, že počet obyvatel v jednotlivých letech kolísá. Mezi lety ... 1996 – 2000 stoupá, 2000 – 2005 klesá a v letech 2005 – 2007 opět stoupá.*“, v závěru však: „*Počet obyvatel od roku 2000 mírně roste.*“ – a to vše za situace, kdy v roce 2007 žilo v obvodu méně lidí, než v roce 2000!). Naprostou záhadou pro mě je, na základě čeho byly vysloveny v závěru úvahy o turistickém ruchu (ty tvoří zhruba čtvrtinu závěru, v samotné práci na toto téma ale byla vyslovena jediná věta (!) – v kapitole o dopravě byla zmíněna existence sítě cyklostezek).

### Úroveň práce s literaturou, citační aparát:

Úroveň práce s literaturou je rozkolísaná, obecně pravděpodobně není zcela zvládnuta kompilace a kombinace zdrojů (např. str. 26: v jednom odstavci se píše zároveň že „*přičlenění k Německu nepřineslo okresu žádné výhody ani zlepšení ekonomické situace*“ i „*Po říjnu 1938 se rapidně snížila nezaměstnanost. Popularita Hitlerova režimu tím ještě více stoupala.*“). Lépe se jeví práce se statistickými daty, kde nejsou zjevné vážnější interpretační chyby (až na některé formulační problémy). Citační aparát je rovněž nevyrovnaný, spíše nahodilý. Některé kapitoly – přestože kombinují údaje z mnohdy kontroverzních a vzájemně

se popírajících zdrojů – jsou citovány jen souhrnně (např. celá kapitola 4), v podkapitole 8.4 je sice uvedeno 26 přesných číselných údajů o službách, přesto se v celém textu nevyskytuje citace ani jedna (!). Rovněž v seznamu použité literatury, který není ani abecedně seřazen, jsou formální chyby (není dodržena jednotná forma).

### **Jazyková a grafická úroveň práce:**

Z jazykového hlediska je práce průměrná, zatěžuje ji řada formulačních nepřesností, pravopisných chyb a překlepů, navíc jsou častá vybočení z odborného stylu (psaní v 1. os. jednotného čísla, apod.). Jazyková neobratnost vede občas k posunům či zkreslením významu (např. samotný objekt práce, ORP Hlučín je na str. 61 lokalizován do „*příhraniční oblasti Polska mezi městy Opava a Ostrava*“ ... což, doufám, pravda není).

### **Soupis konkrétních chyb vyžadujících reakci uchazeče**

V některých kapitolách má práce shodnou strukturu, výběr pramenů i některých formulací s diplomovou prací Věry Liškové „Regionálně geografická studie Hlučínska“ obhajovanou na naší katedře v roce 2006, v některých oddílech (např. ve fyzickogeografické charakteristice nebo některých úsecích charakteristiky historie) lze dokonce mluvit o pouhé parafrázi na text Mgr. Liškové. Ta přitom není vůbec uvedena v seznamu použité literatury. Vzhledem k tomu, že práce K. Klíngerové má částečně jiné zaměření, nelze považovat předkládanou bakalářskou práci za nepůvodní, nicméně skutečnost, že při její tvorbě byla využita široce i práce V. Liškové je zcela evidentní. Např. nárůst počtu obyvatel v letech 1950–61 vysvětluje K. Klíngerová (str. 30) slovy: „*Hlavní příčinou byl rozvíjející se průmysl na Ostravsku a zemědělství na Opavsku.*“ Lišková (str. 33) pak: „*Hlavní příčinou byl rozvíjející se průmysl na nedalekém Ostravsku a potřeba pracovních sil pro zemědělství na Opavsku.*“; podivuhodně se shodnou i ve vysvětlení příčin stagnace v 90. letech: „*Je to dáno moderním stylem života, oddalováním sňatků, snižováním potu dětí v rodinách a špatnými ekonomickými podmínkami mladých lidí.*“ (Klíngerová, str. 30), resp.: „*Pokles je způsoben moderním stylem života na jedné straně a špatnou ekonomickou situací mladých rodin na straně druhé. Moderní způsob života znamená pozdější dobu sňatku, oddalování narození prvního dítěte a žádné další děti (důvody zdravotní či ekonomické).*“ (Lišková, str. 34). Asi nejmarkantněji je „ovlivnění“ patrné v závěru, ve kterém práce Klíngerové v souhlasu s prací Liškové hodnotí turistický potenciál oblasti, kterým se ovšem (na rozdíl od Liškové) v práci vůbec nezabývala. Na autorce bakalářské práce požadují akceptovatelné vysvětlení těchto podivuhodných shod.

Str. 12 – mapa nazvaná „Administrativní mapa Moravskoslezského kraje v roce 2009“ zachycuje stav, který není aktuální už 3 roky – jak k chybě došlo? Mapa také díky tomu nesouhlasí s textem na str. 13, kde se píše, že okres Opava má 4 správní obvody ORP (na mapě jich ale do okresu zasahuje 5!)

Str. 15 – ke kterému datu jsou aktuální údaje o počtu obyvatel Sdružení obcí Hlučínska? V práci pracujete obecně s daty k 31. 12. 2007, zde ale citujete práci z roku 2004.

Str. 24 – skutečně bylo v roce 1742 připojeno k Prusku (celé) Slezsko?

Str. 27 – náznak, že za socialistické éry neexistoval v Československu soukromý majetek, je značně zjednodušující

Str. 28 – v tabulce osvobození obcí uvádíte 18 obcí, na str. 13 píšete, že SO ORP je složen z 15 obcí – jak tedy?

Str. 28 – označení „Altreich“ považují za hovorové, nedala by se nalézt neutrální alternativa?

Str. 30 – zde se tvrdí, že mezi lety 1869 a 2001 vzrostl počet obyvatel Hlučína „o 204,5 %“, na straně následující pak, že vzrostl „o trojnásobek“(!). Otázka k obhajobě: Pokud máte 100 korun a vyděláte si dalších 100 korun, zvýšil se Váš majetek o dvojnásobek, nebo na dvojnásobek?

Str. 30 – v kapitole 5.1 není definováno, co rozumíte zázemím Hlučína – jde o zbytek SO ORP Hlučín?

Str. 40 – není název grafu „Struktura obyvatel dle produktivity v roce 2007“ trochu matoucí?

Str. 41 – snaha vysvětlit růst podílu německého obyvatelstva pouze „udělováním německého občanství lidem, kteří jsou potomky německých obyvatel z doby II. světové války“ je značně povrchní, k růstu podílu Němců dochází už od 70. let (okres Opava je jediný okres s rostoucím podílem německého obyvatelstva v ČR); navíc k udělení občanství není nutné, aby se žadatel ve sčítání přihlásil k německé národnosti

#### **Celkové hodnocení práce:**

Po obsahové stránce text splňuje požadavky kladené na bakalářské práce. Autorka prokázala schopnost shromáždit a základním způsobem zpracovat a interpretovat statistická data. Užitečné by bylo v dalších pracích propracovávat lépe závěry a rozhodně také více dbát na formální stránku vědeckých textů (zejména citačního aparátu).

#### **Celkový návrh posuzovatele pro hodnotící komisi:**

Vzhledem k tomu, že práce vykazuje některé znaky plagiátu, doporučuji komisi zhodnotit původnost textu a míru jeho ovlivnění necitovaným zdrojem. Osobně se domnívám, že text nelze označit za nepůvodní, vady citačního aparátu jsou ale tak zásadní, že by práce měla být v tomto směru přepracována. Pokud komise přesto rozhodne, že práce je akceptovatelná, navrhuji její hodnocení známkou velmi dobře.

V Olomouci

30. 5. 2009

RNDr. Miloš Fňukal, Ph.D.  
oponent bakalářské práce